

Brüssel, 27. november 2023
(OR. en)

15939/23

SUSTDEV 152
ONU 106
ENV 1368
DEVGEN 216
AG 153

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	27. november 2023
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	15484/23
Teema:	Tegevuskava 2030 arendamine, et saavutada eesmärgid: kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise kiirendamine – Nõukogu järeldused (27. november 2023)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused „Tegevuskava 2030 arendamine, et saavutada eesmärgid: kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise kiirendamine“, mille nõukogu kiitis heaks oma 3987. istungil 27. novembril 2023.

**NÕUKOGU JÄRELDUSED „TEGEVUSKAVA 2030 ARENDAMINE, ET SAAVUTADA
EESMÄRGID: KESTLIKU ARENGU EESMÄRKIDE LOKALISEERIMISE
KIIRENDAMINE“**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU

- (1) *KINNITAB TAAS*, et Euroopa Liit (EL) ja selle liikmesriigid on jätkuvalt kindlalt pühendunud kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle 17 kestliku arengu eesmärgi rakendamisele terviklikul, integreeritud, sidusal ja tõhusal viisil, tegutsedes ühise tegevuskava alusel eesmärgiga seada kestlikkus, inimõigused ja sooline võrdõiguslikkus ELi tasandi poliitikameetmete keskmesse, jätmata kedagi kõrvale; *TULETAB MEELDE* oma varasemaid selleteemalisi järeldusi,¹ Euroopa Ülemkogu 2018. aasta oktoobri järeldusi,² samuti peamisi poliitilisi sõnumeid ÜRO kestliku arengu 2023. aasta kõrgetasemelise poliitilise foorumi ja 2023. aasta kestliku arengu eesmärkide tippkohtumise jaoks,³ ning *KINNITAB TAAS* nendes võetud kohustusi;

¹ Nõukogu järeldused: „Euroopa jätkusuutlik tulevik: ELi vastus kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030“ (ST 10370/17), „Veelgi kestlikuma liidu saavutamine aastaks 2030“ (ST 8286/19), „Kestlik Euroopa aastaks 2030 – senine edu ja järgmised sammud“ (ST 14835/19), „Terviklik lähenemisviis eesmärgiga kiirendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist – parema taastamise põhimõtte järgimine pärast COVID-19 kriisi“ (ST 9850/21) ja „EL pärast tegevuskava 2030 rakendamise esimest poolaega: ümberkujundava muutuse juhtimine ja edu kiirendamine kõigil tasanditel“ (ST 11084/23).

² ST 13/18.

³ ST 9435/23.

- (2) *TUNNISTAB*, et ajal, mil kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamine on jõudnud poole peale, on maailm kestliku arengu eesmärkide saavutamisest väga kaugel; Eelkõige *RÕHUTAB* oma muret planeeti tabanud kolmekordse kriisi (mis hõlmab kliimamuutusi, saastet ja elurikkuse vähenemist) kumulatiivse negatiivse mõju, kliimameetmete tempo aeglustumise, ülemaailmse toidukriisi, toorainehindade šokkide ning kogu maailmas üha suureneva vaesuse ja ebavõrdsuse ohu pärast, mis mõjutab kõige haavatavamaid inimesi, eelkõige inimesi ebakindlate sotsiaalkaitseüsteemidega riikides ning esilekerkivatest ja korduvatest konfliktidest mõjutatud riikides; *KORDAB* lisaks, et kestlikku arengut ei saa saavutada ilma rahu, julgeoleku ja rahvusvahelise õiguse, eelkõige rahvusvahelise inimõigustealase õiguse austamiseta, nagu on sätestatud kestliku arengu 16. eesmärgis; seetõttu *TOETAB* ÜRO peasekretäri üleskutset anda uut hoogu ja kiirendada meetmeid kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ja toetab 2023. aasta kestliku arengu tippkohtumise poliitilises deklaratsioonis kajastatud ühist kohustust ning 2023. aasta ülemaailmse kestliku arengu aruande põhisõnumeid, eelkõige seoses vajadusega teaduspõhiste ümberkujundavate meetmete järele;
- (3) *TUNNISTAB*, et kestlik areng saavutatakse üksnes integreeritud, süsteemse ning kogu valitsemissektorit ja kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi abil, mis suudab võtta kollektiivseid ja sidusaid meetmeid üleeuroopalisel, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, võttes arvesse nii positiivset kui ka negatiivset ülekanduvat mõju; *MÄRGIB*, et OECD andmetel ei saavutata 17 kestliku arengu eesmärgi aluseks olevast 169 eesmärgist 65 % ilma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste nõuetekohase kaasamise ja nendega koordineerimiseta; *TULETAB* seetõttu *MEELDE*, et kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärkide rakendamist toetavad põhimeetmed tuginevad suures osas piirkondlikule ja kohalikule suutlikkusele, alt üles suunatud meetmetele ja kohalikule arengupoliitikale;
- (4) *VÄLJENDAB HEAMEELT* selle üle, et ÜRO käivitas 2021. aasta septembris koalitsiooni Local2030 ja tunnustas 12 suure mõjuga algatust 2023. aasta kestliku arengu eesmärkide tippkohtumisel, mis on mitut sidusrühma hõlmav platvorm, mille eesmärk on hõlbustada koostööd kogu ÜROs ja rahvusvaheliselt kiirendada kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimist ning toetada ümberkujundavaid kohaliku tasandi jõupingutusi ja edusamme kestliku arengu tegevuskava 2030 elluviimisel; *TUNNISTAB* Bilbaos asuva ÜRO koalitsiooni Local2030 sekretariaadi loomise tähtsust, mis aitab suurendada ja võimendada selle paljusid sidusrühmi hõlmava ja mitmetasandilise ÜRO kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise platvormi ulatust ja mõju;

- (5) *TULETAB MEELDE* ÜRO elukeskkonnaprogrammi assamblee poolt 9. juunil 2023 vastu võetud resolutsiooni kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise kohta, milles julgustatakse liikmesriike ja ÜRO spetsialiseeritud asutuste liikmeid edendama kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimist, et kiirendada tegevust kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide saavutamise suunas, ning milles püütakse edendada jõupingutusi, et töötada välja normatiivsed suunised ja praktilised vahendid kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise kõigi mõõtmete kohta ning suurendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suutlikkust anda edusammudest aru vabatahtlike kohalike ja piirkondlike läbivaatamiste kaudu;
- (6) *VÕTAB TEDMISEKS* resolutsiooni „Kestliku arengu eesmärgid ELi piirkondades ja linnades pärast ELi vabatahtlikku läbivaatamist ja ÜRO 2023. aasta arutelusid“, mille Euroopa Regioonide Komitee võttis vastu oma 157. täiskogu istungjärgul,⁴ ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust „EL ja kestliku arengu tegevuskava aastani 2030: kestliku arengu eesmärkide rakendamise tugevdamine“,⁵ mis võeti vastu 25. oktoobril;

Kestliku arengu tegevuskava 2030 lokaliseerimise edendamine rahvusvahelisel tasandil

- (7) *RÕHUTAB*, et kuigi kestliku arengu eesmärgid on ülemaailmsed, sõltub nende saavutamine sellest, kuidas muuta need reaalsuseks kogu maailma suurlinnades, linnades, maapiirkondades ja piirkondades, kaotades kapseldumise valitsustasandite vahel ja laiendades uuenduslikke tavasid; *MÄRGIB*, et ÜRO hinnangute kohaselt elab üle poole maailma elanikkonnast praegu linnapiirkondades ja prognooside kohaselt tõuseb see määr 2050. aastaks 70 %-ni; *TUNNISTAB*, et kuigi linnad pakuvad võimalusi kestliku arengu tugevdamiseks ja avalike teenuste osutamiseks, kujutab kiire linnastumine endast sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnavalast ohtu, mis süvendab juba olemasolevat ebavõrdsust ja vaesust linnades, ning nõuab seetõttu uuenduslikke ja suuremaid jõupingutusi, et tagada kõigile võrdne juurdepääs eluasemele ja põhiteenustele, suurendades samal ajal koostöötava maa- ja linnapiirkondade vahel ning kasutades ära maapiirkondade võimalusi ja eripärasid, et tagada territoriaalne ühtekuuluvus ja ühtlustatud areng;

⁴ [RESOL-VII/030 SDGs in EU regions and cities following the EU Voluntary Review and 2023 UN discussions.](#)

⁵ [EESC – NAT/903 Opinion EU and Agenda 2030: strengthening the implementation of the SDGs.](#)

- (8) *TUNNISTAB*, et kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise protsessid nõuavad demokraatlikku isevastutust ja kodanike mõjuvõimu suurendamist osalemiseks ning konkreetseid samme soolise võrdõiguslikkuse suunas, samuti kohalike ja piirkondlike osalejate suutlikkuse suurendamist ja innovatsiooni, et kohandada kestliku arengu eesmärke kohalike tingimuste ja tegelikkusega ning luua ühiselt pikaajaline tugev kohalik poliitika, et tagada kaasavamad, vastupanuvõimelisemad ja kestlikumad linnad ja piirkonnad; *TERVITAB* ÜRO koalitsiooni Local2030 keskendumist mitut sidusrühma hõlmavate partnerluste mobiliseerimisele, sealhulgas kodanikuühiskonna esindajatega, kaasavate ja uuenduslike lähenemisviiside hoogustamisele ning teadmiste jagamise ja kohandatud suutlikkuse suurendamise meetmete edendamisele piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahel ja nende jaoks; *TERVITAB* samuti G20 kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise ja vahelinnade platvormi (G20-PLIC) kui avatud, vabatahtlikku ja koostööpõhist foorumit vastastikuseks dialoogiks ja teadmiste jagamiseks; *KUTSUB* komisjoni ja liikmesriike *ÜLES* jätkama nende algatuste toetamist;
- (9) *TULETAB MEELDE*, et 2017. aasta uues Euroopa arengukonsensususes sätestatakse, et EL ja selle liikmesriigid toetavad läbipaistvuse, vastutuse ja detsentraliseerimise reforme, kui see on asjakohane, et suurendada piirkondlike ja kohalike omavalitsuste mõjuvõimu ning parandada valitsemise ja arengu mõju, vähendades seeläbi paremini ebavõrdsust nii riikide sees kui ka nende vahel⁶; *KINNITAB TAAS* võetud kohustust toetada protsesse, mis aitavad piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel inimestega tõhusalt suhelda ning kaasata inimesi ja kodanikuühiskonda poliitikaahela kõigis etappides, eelkõige planeerimisel, rakendamisel, järelevalves ja hindamisel, ning tugevdada nende koostööd kohalike ja muude piirkondlike omavalitsustega, sealhulgas detsentraliseeritud koostöö kaudu;
- (10) *TERVITAB* edusamme, mida on tehtud integreeritud riigisiseste rahastamisraamistike osas Addis Abeba tegevuskava edasiseks rakendamiseks; samuti *RÕHUTAB* vajadust jätkata integreeritud riigisiseste rahastamisraamistike kui tervikliku ja integreeritud lähenemisviisi toetamist, et mobiliseerida rahalisi vahendeid kõigist kättesaadavatest allikatest, sealhulgas erasektori vahenditest, et saavutada kestliku arengu eesmärgid ja aidata tugevdada koordineerimist kõigi partnerriikides tegutsevate asjaomaste osalejate vahel;

⁶ Euroopa arengukonsensus, punkt 86 (ST 10108/17).

- (11) *VÄLJENDAB HEAMEELT* ELi strateegia „Global Gateway“ üle, mille eesmärk on kaasata aastatel 2021–2027 kuni 300 miljardi euro ulatuses investeeringuid, mille eesmärk on toetada ka partnerriike kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, luues seeläbi tõelisi ja püsivaid arengutulemusi, mis toovad kasu kohalikele kogukondadele. Kooskõlas hea valitsemistava ja läbipaistvuse põhimõtetega, millel Global Gateway põhineb, peab neil, keda potentsiaalsed projektid kõige rohkem mõjutavad – kohalikel kogukondadel, ettevõtjatel ja muudel kohalikel sidusrühmadel – olema täielik sõnaõigus kodanikuühiskonna sisulise kaasamise kaudu investeerimistsükli kõigis etappides. Piirkonnad ja kohalikud omavalitsused kui kodanikele kõige lähemal asuv valitsustasand võivad etendada olulist rolli, näiteks väljendades oma kohalike kogukondade prioriteete, eriti sageli tõrjutud või alaesindatud inimeste jaoks, edendades projektide kohalikku kinnistamist, suurendades läbipaistvust ja vastutust ning hõlbustades kestliku arengu investeerimisvõimaluste edendamiseks vajalikke strateegilisi vahendeid; *KUTSUB* seetõttu *ÜLES* täiel määral kaasama partnerriikide piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi ja kodanikuühiskonna esindajaid ning pidama nendega dialoogi, et tagada isevastutus ja kooskõla Global Gateway kasutuselevõtul ja järelmeetmete võtmisel, tehes seda Euroopa tiimi lähenemisviisi kaudu, et kiirendada kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimist;
- (12) *RÕHUTAB*, kui oluline on tugevdada ÜRO süsteemi kui terviku suutlikkust, et paremini saavutada kestliku arengu eesmarke tihedas koostöös aruandega „Meie ühine tegevuskava“ ja eelkõige ÜRO arengusüsteemi reformi kaudu; *TUNNISTAB* ÜRO ühise kestliku arengu eesmärkide fondi panust, mis võimaldab riigi tasandil ulatuslikumalt reageerida kestliku arengu eesmärkidele kogu valitsemissektorit hõlmava lähenemisviisi ja erinevate arenguvaldkonna sidusrühmade, eelkõige kohaliku kodanikuühiskonna koostöö kaudu; *VÄLJENDAB HEAMEELT* selle üle, et ELi ja ÜRO kõrgetasemelise dialoogi eesmärk on tugevdada ELi ja ÜRO koostööd kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, mis hõlmab võimaluste määratlemist ühiseks ja koordineeritud poliitiliseks koostööks riikide valitsuste ja kohalike omavalitsustega, kui see on asjakohane, osana nende ühistest eesmärkidest ühiseks toetustegevuseks ja mitut sidusrühma hõlmavateks partnerlusteks; *TERVITAB* kestliku arengu eesmärkide ühise fondi jätkuvat tööd kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimisel, mis võimaldab kestliku arengu tegevuskava 2030 ümberkujundavat potentsiaali integreeritud poliitika ja rahastamislahenduste kaudu piirkondlikul ja kohalikul tasandil; *KUTSUB* komisjoni ja liikmesriike *ÜLES* sellele algatusele kaasa aitama ja sellega koostööd tegema, et laiendada koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel Euroopas ja partnerriikides, suurendades seeläbi meetmete ja jõupingutuste tõhusust;

Kohalike omavalitsuste ja piirkondade panuse suurendamine ELi jõupingutustes kestliku arengu saavutamiseks

- (13) *KINNITAB TAAS*, et ELi poliitika rakendamine saab olla edukas ainult siis, kui seda viiakse ellu kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide raames; *TULETAB MEELDE*, et nüüd, mil rakendamiseks ettenähtud ajast on pool möödunud, on tungiv vajadus teha edusamme seoses integreeritud, strateegilise, ambitsioonika ja tervikliku ELi lähenemisviisiga kestliku arengu eesmärkide rakendamiseks 2030. aastaks, nagu on märgitud eelmistes nõukogu järeldustes; *KORDAB TAAS* oma üleskutset teha kiireid edusamme kestliku arengu eesmärkide rakendamise käsitlemisel kõigil tasanditel, keskendudes puudustele ning tegeledes kestliku arengu tegevuskava 2030 vaimus omavaheliste seoste, koostoime, kompromisside ja ülekanduva mõjuga, et kestliku arengu eesmärke veelgi enam lokaliseerida ning tugevdada vertikaalset ja horisontaalset järjepidevust, kutsudes tulevast komisjoni üles kaaluma tegevuskava 2030 tervikliku rakendamisstrateegia vastuvõtmist osana oma 2024.–2029. aasta poliitilise tsükli prioriteetidest, et jätkata kestliku arengu eesmärkide rakendamise käsitlemist kõigil tasanditel;
- (14) *RÕHUTAB* piirkondade ja kohalike omavalitsuste jätkuvat pühendumist kestliku arengu eesmärkidele ning nende tähtsust pikaajalise kestliku arengu tagamisel Euroopas, seda hoolimata arvukatest ja kattuvatest rahvusvahelistest kriisidest, sealhulgas pandeemia mõjust ja Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärgedest, samuti demograafilistest suundumustest ning sotsiaalsest, rohe- ja digipöördest tulenevatest väljakutsetest; *TULETAB MEELDE*, et tänu oma ainulaadsele positsioonile rohujuuuretasandil ja kodanikele kõige lähemal seisvate organitena on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kestliku arengu eesmärkide saavutamisel esirinnas ning mobiliseerivad ja kaasavad kodanikke, eelkõige kõigist ühiskonnarühmadest pärit naisi, osalema kestlikes lahendustes, ning aitavad aktiivselt kaasa partnerluste edendamisele, teabe edastamisele ning parimate ja kohandatud tavade laiendamisele; *KUTSUB* piirkondi ja kohalikke omavalitsusi *ÜLES* jätkama ja suurendama jõupingutusi kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamiseks, kehtestades asjakohased juhtimisstruktuurid, strateegilised raamistikud ja integreeritud tegevuskavad ning mehhanismid struktureeritud dialoogi pidamiseks paljude piirkondlike ja kohalike sidusrühmadega, sealhulgas ergutama piiriülest koostööd, millel on oluline roll riikidevaheliste partnerluste edendamisel, koostööd ja ülekanduva mõju analüüsi, et tagada horisontaalne ja vertikaalne koordineerimine;

(15) *RÕHUTAB*, kui oluline on, et Euroopa Regioonide Komitee väljendaks Euroopa Liidu piirkondade ja kohalike omavalitsuste häält, esindades kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning nõustaks ELi uute õigusaktide osas, mis mõjutavad piirkondi ja linnu; samuti *TUNNUSTAB* selle panust ülemaailmsesse kestliku arengu dialoogi ning kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisel tehtud edusammude ELi vabatahtliku läbivaatamise⁷ ettevalmistamisse ja selle tutvustamisse 2023. aastal toimuval kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil; *TOONITAB* kohalike ja piirkondlike omavalitsuste liitude ja võrgustike tööd ülemaailmsel, ELi ja riiklikul tasandil, et toetada piirkondi ja linnu kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimisel, tehes seda suutlikkuse suurendamise, vastastikuse õppimise ja parimate tavade vahetamise kaudu, sealhulgas seoses näitajate väljatöötamise ja seirega kohalikul tasandil, et tõendipõhiselt jälgida kestliku arengu eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme; *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* jätkuvalt võimaldama linnadel ja piirkondadel üksteiselt õppida ning saada kasu suutlikkuse suurendamisest ja vastastikusest õppimisest ELis ja mujal, sealhulgas Regioonide Komitees ja detsentraliseeritud koostööalgatuste edendamise kaudu; *KUTSUB* liikmesriike *ÜLES* toetama kohalikke ja piirkondlikke algatusi ning otsima võimalusi nende ulatuse ja mõju maksimeerimiseks ning nende soovitude ja kogemuste integreerimiseks riikliku ja ELi tasandi poliitika kujundamisse;

⁷ [COM \(2023\) 700 final](#) (ST 9391/23)

- (16) *TUNNISTAB*, et ümberkujundav kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise protsess vajab territoriaalset lähenemisviisi, milles mõistetakse territooriumi sotsiaalse, majandusliku, keskkonnaalase, kultuurilise ja institutsioonilise ökosüsteemina, mille keskmes on inimesed, et mitte jätta ühtegi kohta ega kedagi kõrvale ning tagada, et esimesena jõutakse kõige mahajäänumateni; *TULETAB MEELDE*, et poliitika sidususe täieliku potentsiaali ärakasutamiseks ja mõju maksimeerimiseks on oluline kohandada lahendusi vastavalt kohalikule kontekstile ning tagada nende toetamine tõhusa vertikaalse ja horisontaalse koordineerimise kaudu. Samuti peaksid kohalikud lahendused ideaaljuhul toetuma riiklikele kestliku arengu protsessidele ja nendega seotud koordineerimismehhanismidele, et tagada tagasiside arvessevõtmine ja kõrgematel tasanditel kohaldatavate parimate tavade integreerimine. Eri mõõtmete hõlmamine nõuab koostoime tuvastamist ja tugevdamist, et valideerida mõju ja kontakte mitmes mastaabis; sellega seoses *RÕHUTAB* tõhusate vertikaalsete ja horisontaalsete koordineerimismehhanismide vajadust kõigil valitsustasanditel alates kohalikust kuni riikliku ja Euroopa tasandini, tagades sidususe ja tulemuste saavutamise, kuna selliste mitmemõõtmeliste ja ülemaailmsete probleemide nagu ebavõrdsus (eelkõige sooline ja sissetulekute ebavõrdsus), kliimamuutused, saaste ja elurikkuse vähenemine, linnastumine ja demograafiline surve lahendamiseks on vaja partnerlusi, mis viivad poliitikaeesmärgid ja investeeringud kooskõlla kõigil tasanditel ning tagavad ka keskkonnahoidlikumale, õiglasemale ja jõukamale tulevikule ülemineku kulude ja tulude jagunemise proportsionaalsuse;
- (17) *RÕHUTAB*, et ELi tasandil toetatakse kestliku arengu eesmärkide rakendamist piirkondlikul ja kohalikul tasandil asjakohaste ELi poliitikameetmete, näiteks Euroopa ühtekuuluvuspoliitika kaudu, ning teadmiste loomise kaudu koos kohalike ja piirkondlike omavalitsuste toetamisega seoses Euroopa sotsiaalõiguste sambaga; *KINNITAB VEEL KORD*, kui olulised on sellised algatused nagu „Uus Euroopa Bauhaus“, mis on kestliku arengu eesmärkide lokaliseerimise peamine integreerija kohaliku ja demokraatliku osalemise ning oma programmide aktiveerimise kaudu, kasutades seeläbi kultuuri, pärandi ja loovuse ümberkujundavat jõudu ühise heaolu ja kestliku tuleviku nimel; samuti *TOONITAB* Euroopa roheline kokkuleppe tähtsust, et saavutada kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärgid ja tegeleda praeguse keskkonnaalase hädaolukorraga, ning õiglase ülemineku mehhanismi tähtsust, et ükski piirkond ei jääks kõrvale, ning *TUNNISTAB*, et selle rakendamine nõuab piirkondade ja linnade suuremat kaasamist, et tagada muutuste jõudmine kodanikeni ja nende kaasamine;

- (18) *TULETAB MEELDE*, et poliitikavaldkondade kestliku arengu sidusus on põhimõtteline lähenemisviis, mille abil tagada kestliku arengu tegevuskava 2030 integreeritud, strateegiline, ambitsioonikas ja terviklik rakendamine, ning ühtlasi üks kestliku arengu eesmärkidest; *TOONITAB*, et poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususe osas edusammude tegemiseks tuleb lisaks varasematele meetmetele luua ka mitmesuguseid vahendeid ja mehhanisme, et anda paremaid sisendeid otsustusprotsesside jaoks, mille hulgas on olulisel kohal regulatiivne ja eelarveline vastavus viimine kestliku arengu eesmärkidega, ning mõõta poliitika panust kestliku arengu eesmärkide saavutamisse, võttes samal ajal arvesse kompromisse, koostoimet ja ülekanduvat mõju; *VÕTAB TEADMISEKS* komisjoni astunud sammud kestliku arengu eesmärkide peavoolustamiseks, mis on kooskõlas parema õigusloome poliitikaraamistiku 2021. aasta läbivaatamisega ja aitab tagada, et iga seadusandlik ettepanek aitab kaasa kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisele, ning aitab hinnata mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 ning taaste- ja vastupidavusrahastu iga programmi panust kestliku arengu eesmärkide rakendamisse; *TUNNISTAB*, et riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil rakendatakse ka täiendavaid algatusi, mis võimaldab teha rohkem tulemustele suunatud ja tõenditel põhinevaid otsuseid; *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* uurima võimalusi oma eelarvearuandluse tugevdamiseks, näiteks kestliku arengu eesmärkidega seotud kulutuste jälgimine, täites sellega kohustust anda teavet kestliku arengu eesmärkide rakendamise kohta kõigis asjaomastes ELi programmides, pidades silmas ka kompromisse, koostoimet ja ülekanduvat mõju; *KUTSUB* liikmesriike *ÜLES* jätkama regulatiivse ja eelarvelise vastavusse viimise arendamist ja parandamist kestliku arengu eesmärkide metoodikaga, toetades ja tõhustades samal ajal piirkondlike ja kohalike omavalitsuste osalemist nendes tegevustes, ning *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* hõlbustama vastastikust õppimist tehnilise abi ja teabevahetuse (TAIEX) abil, kaasates ka kohalikke haldusasutusi;

- (19) *RÕHUTAB*, et poliitikavaldkondade kestliku arengu sidusus vajab kaasavamat mitmetasandilist juhtimist otsustusprotsessides ning koostoimet Euroopa, riikliku, piirkondliku ja kohaliku poliitika vahel, et viia need paremini kooskõlla asjakohaste majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnavalaste eesmärkidega ning aidata kaasa nende saavutamisele; *TERVITAB* seetõttu komisjoni jõupingutusi teha ELi vabatahtliku läbivaatamise valdkonnas koostööd piirkondade ja linnade ning kodanikuühiskonna, erasektori, akadeemiliste asutuste ja muude sidusrühmadega ning kasutada mitmetasandilist juhtimist koos konkreetsete kohalike ja piirkondlike näidetega; pidades silmas ühtsemat ELi lähenemisviisi kestliku arengu eesmärkide rakendamisele, *KINNITAB TAAS* komisjonile esitatud üleskutset luua ja tagada korrapärane konsultatsiooniplatvorm kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamise teemal, võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Regioonide Komitee rolli ning komisjoni pikaajalist poliitilist kaasatust ja pühendumust, et kaasata suur hulk sidusrühmi ELi töösse kestliku arengu eesmärkide valdkonnas koos kaasava ja esindusliku liikmeskonnaga, et hõlbustada kogu ühiskonda hõlmavat lähenemisviisi ning tõhustada kestliku arengu eesmärkide osas meetmete võtmist ja eesmärkide saavutamist;
- (20) *TERVITAB* komisjoni algatust lisada Euroopa poolaasta raamistikku asjakohaste kestliku arengu eesmärkide seire ja hindamine, aidates asjakohaselt ja paremini kooskõlastada ELi ja liikmesriikide poliitika panust kestliku arengu tegevuskavasse 2030, ning *KORDAB* oma üleskutset komisjonile kaaluda selle protsessi vahehindamist panusena ELi integreeritud, strateegilisse, ambitsioonikasse ja terviklikku lähenemisviisi, mis käsitleb kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist, ning *TULETAB MEELDE*, kui olulised on ennetavad vahendid, nagu prognoosimismeetodid, mida tuleks järk-järgult tõhustada, et tegeleda tegevuskava 2030 rakendamisel esinevate probleemide ja kitsaskohtadega; *MÄRGIB*, et Euroopa poolaasta suuremat keskendumist piirkondlikule dünaamikale, mis on lahutamatu osa Euroopa majanduskasvu strateegiast kooskõlas kestliku arengu tegevuskavaga 2030, ning komisjoni kavatsust pöörata piisavat tähelepanu piirkondlikele oludele ja tegelikkusele, märkides samas, et Euroopa poolaasta jääb eelarve-, majandus- ja tööhõivepoliitika koordineerimise ja järelevalve ELi raamistikuks;

- (21) *TUNNUSTAB* Eurostati jätkuvaid jõupingutusi muuta kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärgid ja ambitsioon sisulisteks näitajateks ja andmeteks, et jälgida ELi ja liikmesriikide edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, võttes arvesse ka nende poliitilist tähtsust ELi seisukohast; samuti *VÕTAB TEADMISEKS* Euroopa Regioonide Komitee resolutsiooni VII/030, milles väljendatakse, kui oluline on, et ELi tasandi kestliku arengu eesmärkide seiremehhanismid sisaldaksid NUTS 2 tasandi andmeid, et paremini kajastada tegelikku olukorda kohapeal ning olemasolevaid territoriaalseid erinevusi ja ebavõrdsust riikide sees; *KUTSUB* seetõttu Eurostati ja liikmesriike *ÜLES* uurima viise, kuidas laiendada territoriaalsete näitajate ja andmete kättesaadavust, sealhulgas arendades ja integreerides uuenduslikke andmeallikaid, nagu georuumiline teave ja Maa seire andmed, võttes arvesse kohalikke eripärasid ja tingimusi, et paremini jälgida kestliku arengu eesmärkide saavutamist riikides ja kõrvaldada olemasolevad lüngad, ning suurendama jõupingutusi mitmemõõtmeliste näitajate väljatöötamiseks, et paremini mõõta poliitikavaldkondade kestliku arengu sidusust kõigil territoriaalsetel tasanditel; lisaks *KUTSUB* Eurostati *ÜLES* etendama aktiivset rolli ÜRO juhitavas rahvamajanduse arvepidamise süsteemi (SNA) reformis 2025. aastaks, mille üks eesmärk on suurendada SNA suutlikkust korrapäraselt jälgida heaolu ja kestlikkuse valdkonnas tehtud edusamme integreeritumal viisil kooskõlas heaolumajandust käsitlevate nõukogu 2019. aasta järeldustega, ning *KUTSUB* Eurostati *ÜLES* esitama andmeid ja näitajaid järjepidevalt soo alusel;

- (22) *VÄLJENDAB HEAMEELT* selle üle, et üha rohkem on neid piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi, kes viivad läbi vabatahtlikke kohalikke läbivaatamisi ja vabatahtlikke piirkondlikke läbivaatamisi, ning tunnustab nende panust kestliku arengu eesmärkide osas üldiste edusammude tegemise ja vastutuse tugevdamiseks, nende rolli ülemaailmsete tegevuskavade ja kohalike olude vahelise lõhe kaotamisel ning kodanike isevastutuse suurendamisel kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, kuna see on oluline vahend, mille abil pakkuda üksikasjalikumat ja nüansseeritumat hinnangut vabatahtlike riiklike läbivaatamiste täiendamiseks ning teadmiste jagamiseks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel; samuti *VÕTAB TEADMISEKS* töö, mida Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus (JRC) on teinud projekti Regions2030 raames, toetades linnu kestliku arengu eesmärkide aruandluses nende endi vabatahtlike kohalike läbivaatamiste kaudu, ning *KUTSUB* komisjoni *ÜLES* laiendama Teadusuuringute Ühiskeskuse volitusi, et teha koostööd teiste piirkondadega; *KUTSUB* komisjoni ja liikmesriike *ÜLES* neid läbivaatamisi toetama ning leidma viise nende paremaks kaasamiseks ja kajastamiseks oma vabatahtlikus läbivaatamises integreeritud viisil; *TULETAB MEELDE* komisjonile esitatud üleskutset esitada uus vabatahtlik ülevaade selle kohta, kuidas EL on kestliku arengu eesmärke rakendanud, vähemalt üks kord nelja aasta jooksul ja hiljemalt enne järgmist kestliku arengu eesmärkide tippkohtumist; seda silmas pidades *KINNITAB TAAS* komisjonile esitatud üleskutset luua õigeaegne, avatud, läbipaistev ja mitmetasandiline osalusprotsess ELi järgmise vabatahtliku ülevaate ettevalmistamiseks, kaasates aktiivselt nõukogu ning konsulteerides tihedalt peamiste sidusrühmade ja Euroopa Parlamendiga, kooskõlas ÜRO suunistega;
- (23) *TUNNISTAB*, et haridus ja koolitus on kestliku arengu eesmärkide saavutamise üks peamine võimaldaja ning et sektoril on oluline roll igas vanuses kodanike toetamisel, et nad saaksid kestliku arengu eesmärkide kohta teadmisi ning arendaksid teadmisi, oskusi, väärtusi ja hoiakuid, mis on vajalikud kestliku arengu edendamiseks ja saavutamiseks; *MÄRGIB*, et kultuuri integreeritakse üha enam haridussüsteemidesse, tavadesse ja pedagoogikasse⁸, edendades seega kestliku arengu eesmärki nr 4; *KUTSUB* piirkondi ja kohalikke omavalitsusi *ÜLES* jätkama õppimisvõimaluste pakkumist kestlikku arengut toetava hariduse ja ülemaailmse kodakondsuse valdkonnas nii formaalses, mitteformaalses kui ka informaalses keskkonnas, sealhulgas kultuuri kaudu.

⁸ [Raport kultuuri ja kestlikku arengut käsitleva resolutsiooni A/78/217 rakendamise kohta](#)